PLÁN DÍLČÍHO POVODÍ OHŘE, DOLNÍHO LABE A OSTATNÍCH PŘÍTOKŮ LABE

III. plánovací období (2021 – 2027)

IV. Cíle pro povrchové vody, podzemní vody a chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

Textová část

Povodí Ohře

Povodí Ohře, státní podnik
Bezručova 4219, 430 03 Chomutov

ve spolupráci s:

Krajským úřadem Ústeckého kraje
Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

Krajský úřadem Karlovarského kraje
Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary - Dvory

Krajským úřadem Libereckého kraje
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

Krajským úřadem Středočeského kraje
Zborovská 11, 150 21 Praha 5

Krajský úřadem Plzeňského kraje
P.O. Box 313, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň

a dotčenými ústředními správními úřady:

Ministerstvem zemědělství
Ministerstvem životního prostředí
Ministerstvem zdravotnictví
Ministerstvem dopravy
Ministerstvem obrany
Ministerstvem pro místní rozvoj

OBSAH

IV. Cíle pro povrchové vody, podzemní vody a chráněné oblasti vázané na vodní prostředí 4

IV.1 Stanovené cíle 4

IV.1.1 Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů 4

IV.1.1.1. Povrchové vody 5

IV.1.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu 6

IV.1.1.1.2. Dosažení dobrého stavu/potenciálu 6

IV.1.1.1.3. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek 6

IV.1.1.2. Podzemní vody 7

IV.1.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek 7

IV.1.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu 7

IV.1.1.2.3. Dosažení dobrého stavu 8

IV.1.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů 8

IV.1.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí 8

IV.1.1.3.1. Stanovení cílů ochrany chráněné oblasti pro povrchové vody 8

IV.1.1.3.2. Stanovení cílů ochrany chráněné oblasti pro podzemní vody 8

IV.1.2 Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb 9

IV.1.2.1. Ochrana a užívání vodních zdrojů s ohledem na očekávané dopady klimatické změny 10

IV.1.2.2. Stanovení požadované míry zabezpečení vodních zdrojů 10

IV.1.3 Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability 11

IV.2 Návrh zvláštních a méně přísných cílů 12

IV.2.1 Prodloužení lhůt (dle čl. 4, odst. 4 RSV) 15

IV.2.2 Méně přísné cíle (dle čl. 4, odst. 5 RSV) 16

IV.2.3 Dočasné zhoršení stavu (dle čl. 4, odst. 6 RSV) 17

IV.2.4 Nové změny fyzikálních poměrů (dle čl. 4, odst. 7 RSV) 17

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODNÍ PROSTŘEDÍ

IV.1 Stanovené cíle

Environmentální cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů jsou obecně dvou typů. Jde o cíle rámcové a cíle konkrétní.

Rámcové cíle jsou cíle obecné, uplatnitelné na všechny vodní útvary. Konkrétní environmentální cíle pak mají za úkol stanovit lokální podmínky, jejichž plošným splněním dosáhneme globálních rámcových cílů, nebo jsou zaměřeny na snížení konkrétního vlivu či k zajištění ochrany území apod. Jde o seznam měřitelných či jiným způsobem definovaných a vyhodnotitelných cílů, jež jsou národně nebo i nadnárodně stanoveny. Těchto cílů dosahujeme eliminací konkrétních vlivů, způsobených zejména lidskou činností a ovlivňujících stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí. Pochopení a správná aplikace principu vliv-stav-dopad jsou nezbytné pro efektivní návrh opatření vedoucích ke splnění cílů.

Konkrétní cíle pro jednotlivé vodní útvary či chráněné oblasti jsou stanoveny na základě hodnocení stavu a seznamu rámcových cílů. Při stanovení konkrétních cílů se postupuje podle priority rámcových cílů, od těch nejvyšších, směrem k těm nižším. Pokud byl nadřazený cíl splněn, volil se cíl s nižší prioritou a takto postupně až do jejich vyčerpání. Pokud byly navrženy dva cíle s různými limity, rozhodoval přísnější z nich bez ohledu na to, zda šlo o cíl rámcový či konkrétní. Typickým příkladem je cíl pro chráněnou oblast či nadregionální cíl pro mezinárodní oblast povodí. Cílů stanovených pro jednotlivé územní jednotky bez zaměření na konkrétní vlivy se dosahuje aplikací opatření nejen v samotné územní jednotce, ale v celých povodích nad ní a to i v případě, že výše položené územní jednotky mají své cíle splněny.

Základními podklady k vymezení rámcových a následně konkrétních environmentálních cílů jsou:

- Čl. IV Směrnice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. Rámcová směrnice), článek IV
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- Vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik
- Vyhláška č. 49/2011 Sb., o vymezení útvarů povrchových vod
- Vyhláška č. 5/2011 Sb., o vymezení hydrogeologických rajónů a útvarů podzemních vod
- Vyhláška č. 98/2011 Sb., o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod,
- Mezinárodní plány povodí a národní strategie v oblasti vodního hospodářství a ochrany životního prostředí

Národní cíle jsou stanoveny v Národních plánech povodí a stanoví cíle pro:

- ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha
- pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb
- pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.

Předpokládá se naplňování těchto obecných cílů dosažením ostatních cílů dobrého stavu vod u všech útvarů povrchových vod, viz. kapitola III. Hodnocení vodních útvarů.

IV.1.1 Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů

Rámcové cíle řeší NPP. Konkrétní cíle mají být stanoveny v souladu s odst. 3 § 12 vyhlášky č. 24/2011 Sb., pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů. V tabulkách v příloze NPP jsou uvedeny souhrnné údaje o splněných a

nesplněných cílech, stanovených pro třetí plánovací období, dle hodnocení stavu k roku 2018 a odhadu účinnosti opatření realizovaných v letech 2016-2018.

IV.1.1.1. Povrchové vody

Rámcovými cíli dle vodního zákona pro zlepšení stavu povrchových vod jsou:

1. zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod,
2. zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosažení jejich dobrého stavu,
3. zajištění ochrany a zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu,
4. cílené snížení znečištění nebezpečnými látkami, nutrienty a organickými látkami, tj. zastavení nebo postupné odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných zdrojů a z významných dešťových oddělovačů.

V tabulkách IV.1.1.a a IV.1.1c a dále v příloze jsou uvedeny souhrnné údaje o splněných a nesplněných cílech, stanovených pro třetí plánovací období, dle hodnocení stavu k roku 2018.

Tabulka IV.1.1a - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav

Kategorie	Celkový počet útvarů povrchových vod	Environmentální cíle		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nehodnoceno
Řeka	130	27	103	0
Jezero	12	4	7	1

Tabulka IV.1.1b – Přehled útvarů povrchových vod v nevyhovujícím chemickém stavu a významné vlivy

Počet útvarů povrchových vod s hodnocením									
Nevyhovující chemický stav (celkem 110 útvarů povrchových vod)									
Kategorie	Významné vlivy								
	Bodové zdroje	Plošné zdroje	Odběry vody	Fyzické změny	Příčné překážky	Hydrologické změny	Jiný	Neznámý	Žádný
Řeka	14	81					12		
Jezero		5					1		

Většina vlivů způsobujících nevyhovující chemický stav pochází z plošných zdrojů znečištění. V menší míře také z bodových a jiných zdrojů.

Tabulka IV.1.1c - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav/potenciál

Kategorie	Celkový počet útvarů povrchových vod	Environmentální cíle		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nehodnoceno
řeka přirozené	127	0	127	0
řeka HMWB	2	0	2	0
jezero HMWB	8	0	8	0
řeka AWB	1	0	1	0
jezero AWB	4	0	4	0
Celkem	142	0	142	0

Tabulka IV.1.1d – Přehled útvarů povrchových vod v nevyhovujícím ekologického stavu/potenciálu a významné vlivy

Počet útvarů povrchových vod s hodnocením									
Nevyhovující ekologický stav/potenciál (celkem 142 útvarů povrchových vod)									
Kategorie	Významné vlivy								
	Bodové zdroje	Plošné zdroje	Odběry vody	Fyzické změny	Příčné překážky	Hydrologické změny	Jiný	Neznámý	Žádný
řeka přirozené	100	120		26	23	39	4		
řeka HMWB	2	2		2	1		1		
jezero HMWB	3	7				1			
řeka AWB	1	1				1			
jezero AWB		3				2	3		

Největší počet vlivů pochází z plošných a bodových zdrojů znečištění, v menší míře jsou zastoupeny také hydromorfologické vlivy.

IV.1.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu

Odlišně od předchozího plánovacího období došlo ke zpřísnění původně nastavených hranic tříd všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů ekologického stavu. Nebyla vyhodnocena slanost charakterizována ukazateli sírany a chloridy. Pro biologickou složku ryby došlo k aktualizaci metodického postupu hodnocení ekologického stavu. Chemický stav byl hodnocen shodně s postupy platnými pro předchozí období 2013–2015, do hodnocení byly zahrnuto šest nových ukazatelů. Metodická změna nastala v případě hodnocení kovů niklu a olova, kdy je vůbec poprvé hodnocena ve shodě se směrnicí 2013/39/EU a nařízením vlády č. 401/2015 Sb., v platném znění, biodostupná forma těchto kovů.

Cílem je zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod.

Cíle má být dosahováno prováděním potřebných opatření. Vzhledem ke změnám metodik, limitů a nově hodnoceným ukazatelům v hodnocení ekologického a chemického stavu útvarů povrchových vod nelze jednoznačně zhoršení stavu prokázat, ačkoli souhrnné vyhodnocení stavu vodních útvarů vykazuje zhoršení. Jakost povrchových vod je přímo závislá na čištění komunálních odpadních vod a na plošném znečištění ze zemědělské činnosti. Budoucí vývoj jakosti je tedy závislý na tom, jakým způsobem a v jakém časovém horizontu se bude dařit implementovat opatření vedoucí k odpovídající intenzifikaci čistíren odpadních vod, včetně odkanalizování menších obcí a jejich částí. Dále je budoucí vývoj jakosti závislý na zavádění dobré zemědělské praxe a realizaci mitigačních opatření pro snížení erozního smyvu a vnosu živin do povrchových vod.

IV.1.1.1.2. Dosažení dobrého stavu/potenciálu

Cílem je zajistit ochranu, zlepšení stavu vodních útvarů, dosáhnout jejich dobrého stavu/potenciálu a obnovy všech přirozených útvarů povrchových vod . Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Tam, kde bylo při hodnocení stavu zjištěno, že není dobrý stav dosažen, byly stanoveny cíle vedoucí k dosažení tohoto stavu, tj. limity dobrého stavu pro nesplněné ukazatele. Limity dobrého stavu vycházejí z metodik použitých k hodnocení stavu vodních útvarů. Cíle pro dosažení dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu u HMWB a AWB vycházejí z hodnocení potenciálu útvarů povrchových vod.Odlišně od předchozího plánovacího období došlo ke zpřísnění původně nastavených hranic tříd všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů ekologického stavu. Nebyla vyhodnocena slanost charakterizována ukazateli sírany a chloridy. Pro biologickou složku ryby došlo k aktualizaci metodického postupu hodnocení ekologického stavu. Proto nelze jednoznačně posoudit zhoršení nebo zlepšení stavu vodních útvarů.

IV.1.1.1.3. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek

Tyto prioritní látky, jejichž snížení je předmětem sledovaného cíle, jsou specifikovány v příloze č. 6 k nařízení vlády č 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod,náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.Vzhledem k tomu, že tyto podmínky nejsou plošně splněny jsou tyto cíle ponechány v úrovni cílů pro dobrý stav.

Tabulka IV.1.1a - Vlivy, způsobující nedosažení dobrého stavu útvarů povrchových vod (tabulka v příloze)

Mapa IV.1.1a - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav/potenciál

Mapa IV.1.1b - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav

IV.1.1.2. Podzemní vody

Rámcovými cíli dle NPP a PDP pro zlepšení stavu podzemních vod jsou:

1. Zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod.
2. Zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout dobrého stavu těchto vod.
3. Odvrácení jakéhokoliv významného a trvajícího vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvlášť nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti, za účelem snížení znečištění podzemních vod.
4. Sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možností jejich využití.

Konkrétní cíle jsou stanoveny v souladu s odst. 3, § 12 vyhl. č. 24/2011 Sb., pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů.

Pro stanovení konkrétních cílů byl použit metodický postup definování environmentálních cílů na jednotlivé vodní útvary (MŽP) nebo Model útvarů podzemních vod pro druhý cyklus plánů povodí v ČR (VÚV).

Tabulka IV.1.1e - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod

Počet útvarů podzemních vod	Environmentální cíle	
	Dosaženy	Nedosaženy
Chemický stav	4	18 (1 neznámý)
Kvantitativní stav	18	4

Vyhovující chemický stav nebyl dosažen v 18 útvarech podzemních vod, jeden vodní útvar nebyl hodnocen. Kvantitativní stav je hodnocen jako vyhovující v 18 vodních útvarech a v pěti útvarech jako potenciálně vyhovující. Celkem tedy 23 útvarů dosáhlo splnění environmentálních cílů kvantitativního stavu, čtyři útvary nikoli.

Tabulka IV.1.1f - Přehled útvarů podzemních vod v nevyhovujícím stavu a významné vlivy

Počet útvarů podzemních vod s hodnocením		Významné vlivy (počet VÚ)			
Nevyhovující chemický stav	18	**Bodové zdroje**	**Plošné zdroje**	**Následky těžby**	**Neznámý**
		16	25		
Nevyhovující kvantitativní stav	4	**Odběry**	**Následky těžby**	**Ostatní**	**Neznámý**
		6	1	1	

Nejvíce vlivů způsobujících nevyhovující chemický stav pochází z plošných zdrojů znečištění, nejvíce vlivů způsobujích nevyhovující kvantitativní stav je charakterizováno jako „odběry“.

IV.1.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek

Tento cíl je řešen formou sledování starých ekologických zátěží (SEKM) a opatření, která na nich probíhají. Problematické látky, způsobující nedosažení dobrého chemického stavu, jsou uvedeny v tabulce IV.1.1c.

Tabulka IV.1.1b - Environmentální cíle pro zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek do podzemních vod **(tabulka v příloze)**

IV.1.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu

Zatímco u povrchových vod se vliv aplikovaných opatření projeví relativně brzy, u podzemních vod je reakční doba mnohem delší. Z tohoto důvodu je mnohem složitější vyhodnotit aktuální vlivy znečištění a budoucí efekt realizovaných opatření. Jakost podzemních vod bude dále výrazně ovlivněna klimatickou změnou, která bude mít vliv na hladinu podzemních vod a způsob jejich doplňování. Jednoznačnou podmínkou zlepšení kvality podzemních vod je omezení používání prostředků

na ochranu rostlin a tekutých hnojiv v zemědělství Zamezení zhoršení stavu úzce souvisí s odvrácením významných vzestupných trendů.

IV.1.1.2.3. Dosažení dobrého stavu

Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů podzemních vod. Jedná se o nevyhovující ukazatele jakosti v podzemních vodách (pesticidy, amonné ionty a dusičnany, kovy a PAU), dále nevyhovující amoniakální dusík a dusičnanový dusík v povrchových vodách a nevyhovující ukazatele sledované v rámci starých ekologických zátěží (SEKM). U kvantity byly zjištěny útvary, kde je stav jen částečně (potenciálně) vyhovující.

Ukazatele způsobující nedosažení dobrého stavu PO4, NO2 a NO3 bude možné odvrátit aplikací navržených opatření typu C.

Tabulka IV.1.1c - Vlivy, způsobující nedosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod (tabulka v příloze)

IV.1.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů

Významné vzestupné trendy byly zjištěny při zpracování hodnocení stavu útvarů podzemních vod. Jejich výčet je uveden v následující tabulce. V tabulce III.2.2b_Seznam útvarů podzemních vod s výrazným vzestupným trendem znečišťujících látek (viz kapitola III) jsou uvedeny kovy (Al, Ni), které pocházejí z přirozeného pozadí a s velkou pravděpodobností jejich stoupající trend nebude možné ovlivnit.

Mapa IV.1.1c - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – chemický stav

Mapa IV.1.1d - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – kvantitativní stav

IV.1.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

Cílem je dosáhnout souladu se všemi normami a cíli RSV v chráněných oblastech, pokud právní předpisy, podle kterých byly jednotlivé chráněné oblasti zřízeny, nestanoví jinak (čl. 4 odst. 1c RSV). U útvarů povrchových a podzemních vod, které se nacházejí v chráněných oblastech, je proto třeba vedle environmentálních cílů RSV zohlednit i ty cíle, které vyplývají z dalších právních předpisů Společenství, jako například nařízení o chráněných oblastech, pokud se týkají jakosti vody. Tomu musí být přizpůsoben monitoring i případná opatření k dosažení cílů. Zlepšování stavu povrchových a podzemních vod ve smyslu RSV zpravidla podporuje i dosažení specifických ochranářských cílů v těchto územích.

Ve všech chráněných oblastech jsou zpravidla sledovány cíle, které podporují dosažení dobrého stavu vodních útvarů, popřípadě jsou z právních předpisů odvozeny ještě další přísnější požadavky. Zejména ve vazbě na oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě mají specifické cíle ochrany těchto území přímou souvislost s environmentálními cíli RSV.

IV.1.1.3.1. Stanovení cílů ochrany chráněné oblasti pro povrchové vody

Stanovení cílů ochrany chráněné oblasti pro povrchové vody vychází z certifikované metodiky „Metodika hodnocení stavu chráněných území vymezených pro ochranu stanovišť a druhů s vazbou na vody“ Rosendorf, Janovská 2020. Tato metodika je zaměřena na hodnocení stavu jednoho typu chráněných území vymezených pro ochranu stanovišť a druhů, a to evropsky významných lokalit (EVL) v rámci soustavy chráněných území NATURA 2000. Metodika stanovuje konkrétní cíle pro jednotlivé druhy, které v daných stanovištích mají vymezený předmět ochrany.

Specifické cíle byly stanoveny s ohledem na konkrétní druh ve třech kategorií dle typu převládajícího biotopu:

A) vody tekoucí,

B) vody stojaté,

C) vody specifické (rašeliniště, prameniště, mokřady apod.).

Stanovení cílů a vyhodnocení stavu bylo provedeno také pro ramsarské mokřady (vymezené podle Ramsarské úmluvy o ochraně mokřadů mezinárodního významu.

IV.1.1.3.2. Stanovení cílů ochrany chráněné oblasti pro podzemní vody

Dle metodiky hodnocení stavu chráněných území vymezených pro ochranu stanovišť a druhů s vazbou na vodu, nejsou stanoveny cíle pro chráněné území pro podzemní vody. Stanovené cíle pro vybrané stanoviště a druhy jsou vázané na parametry povrchové vody.

Tabulka IV.1.1f - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - povrchové vody

Chráněné oblasti	Celkem	Dosaženy	Nedosaženy
Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu			
Ptačí oblasti	2		(2 neznám/ nehodnoceno)
Evropsky významné lokality	95	14	18 (63 neznámé/nehodnoceno)
Maloplošná zvláště chráněná území	69	0	(63 neznámé/nehodnoceno
Ramsarské mokřady	4	4	

IV.1.2 Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb

Rámcovými cíli ve vodohospodářských službách dle NPP jsou:

V okruhu rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury:

- Zvyšovat počet obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu v souladu s cíli Protokolu o vodě a zdraví a zajistit přístup k pitné vodě pro všechny, zejména podporovat, aby se na vodovod pro veřejnou potřebu mohli připojit i obyvatelé v okrajových místech měst a obcí a obyvatelé malých obcí.
- Podporovat zajištění kvalitních zdrojů pitné vody pro individuální zásobování domácností, pro které z technických nebo ekonomických důvodů není možné připojení na vodovod pro veřejnou potřebu.
- Urychlit obnovu poruchových a zastaralých vodovodních sítí a tím snížit jak ztráty pitné vody ve vodovodních sítích pod úroveň 5.000 l/km/den, dlouhodobě pak na úroveň nejvyspělejších států Evropské unie, tak i snížit počty havárií a související negativní důsledky, zejména na infrastrukturu měst.
- Zvyšovat počet obyvatel připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu.
- Zajistit rychlé dokončení investičních akcí pro splnění požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění odpadních vod tak, aby bylo odvráceno nebezpečí žaloby Evropského soudního dvora.
- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami, ti za využívání vodních zdrojů.
- Zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce.

V okruhu zlepšování kvality a zabezpečenosti vodohospodářských služeb:

- Vytvářet podmínky pro povolená nakládání s vodami k umožnění spolehlivého poskytování vodohospodářských služeb, aby voda používaná pro úpravu na vodu pitnou splňovala požadavky na její jakost v souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- Zabezpečit vysokou míru spolehlivosti provozu vodních děl pro poskytování vodohospodářských služeb včetně zajištění jejich bezpečnosti; jde zejména o přehrady, jezy a další vodní díla, která jsou v trvalém provozu 30 až 100 i více let a budou ve střednědobém a dlouhodobém výhledu vyžadovat zásadní rozsáhlé opravy a rekonstrukce (k těmto opravám a rekonstrukcím přistupovat šetrně s ohledem na ochranu přírody a krajiny).
- V souvislosti s klimatickou změnou pravidelně vyhodnocovat na základě nových monitorovaných dat míru zabezpečenosti vodních zdrojů a snažit se zajistit její udržitelnost.
- Podporovat propojování vodovodů do vodárenských soustav s kapacitními a kvalitními vodními zdroji.

- Omezit případy nedodržování limitních hodnot jakosti pitné vody (vyjádřené jako % nedodržování limitních hodnot): u vodovodů nad 5000 obyvatel – do 0,1 % u ukazatelů, s nejnižší mezní hodnotou (NMH) a do 1,0 % u ukazatelů s mezní hodnotou (MH), u vodovodů do 5000 obyvatel – do 1,0 % u ukazatelů s NMH, do 3,0 % u ukazatelů s MH.

- Zdokonalovat systémy zabezpečení vodohospodářských služeb za mimořádných a krizových situací.

- Vytvářet efektivní regulační nástroje veřejné správy, se záměrem dosáhnout korektních vztahů mezi poskytovateli a odběrateli vodohospodářských služeb.

- V souladu s koncepcí vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015 vyplývají pro oblast rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury následující koncepční úkoly:

V okruhu uplatňování principu návratnosti nákladů vodohospodářských služeb:

- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami, tj. za využívání vodních zdrojů, a za ochranu před povodněmi.

- Vytvářet podmínky pro zajištění trvalé udržitelnosti investic obnovou podle racionálních plánů financování obnovy za podmínek sociálně přijatelné ceny pro vodné a ceny pro stočné a zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce.

V okruhu plánování v oblasti vod a koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací:

- Dále rozvíjet obsah a integraci informací v databázích Informačního systému veřejné správy rozběhnutím II. fáze projektu Informačního systému VODA České republiky.

- Do konce roku 2007 byl zpracován Plán rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky. Tento materiál, respektive jeho podrobnější krajské verze, sloužily jako podklad pro plány oblastí povodí a slouží jako podklad pro plány dílčích povodí, jsou každoročně aktualizovány formou schválených změn v jednotlivých obcích.

- Cílem je nadále průběžně aktualizovat tuto koncepci rozvoje, aby se vzájemně respektovaly úzce související cíle a navržená opatření.

IV.1.2.1. Ochrana a užívání vodních zdrojů s ohledem na očekávané dopady klimatické změny

V rámci projektu TAČR vznikla v roce 2014 Metodika na posuzování vlivu klimatické změny na útvary povrchových vod. Jejím cílem je v třetím plánovacím cyklu tento vliv posoudit a zjistit možné dopady na množství, jakost i VH služby. Dále je možné vyhodnotit odolnost navržených opatření a vybrat případně některé adaptační opatření z nabídnutého přehledu. Metodika neklade vysoké požadavky na data, u posouzení odběrů jsou to měsíční množství a průtoky (historické a predikční řady).

V současnosti je vliv klimatické změny zohledněn použitím co nejdelší hydrologické řady používané například pro vodohospodářské řešení nádrží (požadovaná zabezpečenost odběru).

U podzemních vod byla zpracována rebilance zásob podzemní vody, která se promítá v tomto (třetím) plánovacím cyklu.

IV.1.2.2. Stanovení požadované míry zabezpečení vodních zdrojů

Míra zabezpečenosti udává požadovanou pravděpodobnost bezporuchové dodávky vody. Lze ji vyjádřit buď pouhým počtem výskytu poruch nebo jejich trváním (dny, měsíce) anebo podle dodaného/nedodaného objemu.

Norma ČSN 75 2405 VH řešení vodních nádrží obsahuje kategorizaci odběrů podle významnosti a k nim doporučené hodnoty zabezpečenosti. Tyto hodnoty byly převzaty jako cíle:

Třída A > =99,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30%)

- Vodovody pro více než 50 tisíc obyvatel
- tepelné elektrárny nad 500 MW a jaderné elektrárny

Třída B > =98,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30%)

- vodovody pro 20 –50 tisíc obyvatel

- tepelné elektrárny do500 MW
- průmysl celostátního významu
- minimální zůstatkový průtok ve vodním toku pod nádrží a v určených profilech vodního toku

  Třída C > =97,5 %
- vodovody do 20 tisíc obyvatel
- průmysl krajského významu
- živočišná výroba mimo ryb a drůbeže

  Třída D >= 95%
- vodní elektrárny (zabezpečenost se vztahuje k dlouhodobému průtoku, který se stanovuje individuálně)
- místní průmysl a provozovny komunálního hospodářství
- závlahy
- chov ryb a vodní drůběže
- lesnictví
- rekreace

IV.1.3 Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability

NPP obsahuje následující rámcové cíle následující rámcové cíle:

a) zajištění ochrany vodních poměrů v krajině,

b) obnova vodního režimu a zlepšování přirozené retenční schopnosti krajiny,

c) zajištění ochrany morfologie přirozených koryt vodních toků a ochrany všech typů mokřadů podle Ramsarské úmluvy,

d) zlepšení hydromorfologických ukazatelů v korytech vodních toků a v údolních nivách,

e) zlepšování kvality a stability vodních a na vodu vázaných ekosystémů,

f) udržení a systematické zvyšování biologické rozmanitosti původních druhů, zachování či zlepšení migrační prostupnosti vodních toků pro vodní a na vodu vázané živočichy,

g) obnova a vytváření přírodních a přírodě blízkých biotopů (revitalizace), podpora přirozených ekologických procesů (samovolná renaturace),

h) zajištění uplatňování a dodržování standardů zemědělského hospodaření týkající se ochrany životního prostředí (cross compliance),

i) zajištění ochrany a obnova trvalých porostů na březích vodních toků a rybníků v šíři minimálně 3 m od břehové čáry.

j) v rámci tzv. povodňových oprav a běžné údržby koryt respektovat projevy přirozeného vývoje koryt vodních toků a ponechávat i prvky samovolné renaturace upravených koryt (břehové nátrže, náplavy a štěrkové lavice, růst dřevin v průtočném profilu nad úrovní korytotvorného průtoku – obvykle méně než Q1, stranové posuny koryta atp.) v místech a rozsahu, kdy nehrozí přímé objektivní ohrožení majetku a zdraví osob,

k) tzv. mrtvé dřevo ve vodních tocích a části živých dřevin zasahující do vodních toků ve volné krajině a priori neodstraňovat, zvážit individuálně reálná rizika (velikost, pravděpodobnost uvolnění, pravděpodobný úsek/místo, kde dojde k zachycení při uvolnění atp.), ekologicky významné kusy (zvláště celé kmeny) vždy přednostně zachovat a v případě potřeby fixovat, aby nepředstavovaly riziko při povodních.

Konkrétní cíle byly navrženy na celorepublikové úrovni ve smyslu zajistit a zpracovat jednotný přístup k této problematice formou koncepce. Do doby zpracování koncepce je doporučeno zaměřit se na problematické lokality (oblasti

s urychleným odtokem, s nízkou retenční schopností, nadměrnou erozí, technicky upravené vodní toky, nerozčleněná rozsáhlá zemědělská území, zatrubněné vodní toky a meliorace) a v nich hledat plošná ucelená řešení a nikoliv pouze lokální opatření.

IV.2 Návrh zvláštních a méně přísných cílů

Pro vodní útvary, které nedosáhly dobrého stavu či potenciálu, musí být v plánech povodí stanoveny zvláštní cíle ochrany vod, tzv. výjimky z dosažení cílů ochrany vod. V souladu s § 23a odst. 4 vodního zákona mohou být určeny zvláštní cíle ochrany vod, které spočívají v prodloužení lhůty pro dosažení cílů ochrany vod (tj. 22. prosince 2015, viz § 23a odst. 2 vodního zákona) za účelem postupného dosahování cílů, nebo ve stanovení méně přísných cílů ochrany vod. Zvláštní cíle ochrany vod lze podle § 23a odst. 10 vodního zákona určit pouze, pokud nedojde k trvalému vyloučení nebo ústupkům při dosahování cílů ochrany vod jako složky životního prostředí v jiných vodních útvarech ležících v téže oblasti povodí a jejich použití je v souladu s cíli ochrany životního prostředí. Pokud dojde ke zhoršení stavu vodního útvaru v důsledku okolností přírodní povahy nebo vyšší moci, které jsou výjimečné nebo nemohly být rozumně předpokládány (jedná se např. o extrémní povodně, déletrvající suchá období či havárie), může být aplikována výjimka dle § 26 odst. 5 vodního zákona označená jako dočasné zhoršení stavu vodních útvarů. Dále dle § 23a odst. 7 vodního zákona dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu, dobrého ekologického potenciálu nebo předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody nemusí být dosaženo v důsledku nových změn fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody nebo změn hladin útvarů podzemních vod. Ke zhoršení stavu útvaru povrchové vody z velmi dobrého na dobrý může dojít v důsledku nových trvalých lidských činností.

Při stanovení zvláštních cílů ochrany vod pro útvary podzemních vod se v souladu s § 15 odst. 1 vyhlášky o plánování zváží vliv stavu útvaru podzemních vod na rozvoj společnosti, povrchové vody a související suchozemské ekosystémy, na regulaci vodních zdrojů, povodňovou ochranu a odvodnění území.

Prodloužení lhůt

Lhůta pro dosažení cílů ochrany vod (tj. 22. 12. 2015) může být v souladu s § 23a odst. 5 vodního zákona prodloužena pouze tehdy, pokud se neprojeví další zhoršení stavu dotčeného vodního útvaru, při splnění těchto podmínek:

a) není-li včasné dosažení cílů ochrany vod možné z nejméně jednoho dále uvedeného důvodu:

1. míra požadovaného zlepšení může být z důvodů technické proveditelnosti dosažena pouze postupnými kroky, které přesahují tímto zákonem stanovené lhůty,

2. dosažení požadovaného zlepšení v rámci tímto zákonem stanovené lhůty by bylo neúměrně nákladné,

3. přírodní podmínky nedovolují včasné zlepšení stavu daného vodního útvaru v rámci tímto zákonem stanovené lhůty,

b) prodloužení lhůty a důvody jejího prodloužení budou jmenovitě uvedeny a vysvětleny v plánu povodí a

c) prodloužení lhůty bude omezeno na období maximálně dvou následujících aktualizací plánů povodí, s výjimkou případů, kdy přírodní podmínky jsou takové, že stanovené cíle ochrany vod nemohou být v těchto obdobích dosaženy.

Méně přísné cíle

Méně přísné cíle ochrany vod pro vybrané vodní útvary mohou být v souladu s § 23a odst. 6 vodního zákona stanoveny pouze tehdy, pokud jsou tyto vodní útvary ovlivněny lidskou činností do míry určené v souladu s § 25 odst. 1 písm. a) bodem 2 vodního zákona, nebo pokud jsou jejich přírodní podmínky takové, že by dosažení těchto cílů bylo neproveditelné nebo neúměrně nákladné, a pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) potřeby životního prostředí a sociálně ekonomické potřeby zajišťované takovou lidskou činností nemohou být dosaženy jinými prostředky, které by z hlediska životního prostředí byly významně lepší a nevyžadovaly by neúměrné náklady,

b) pro povrchové vody bude dosaženo nejlepšího možného ekologického a chemického stavu při daných vlivech, kterým nebylo možné předejít v důsledku povahy lidské činnosti nebo znečištění,

c) pro podzemní vody bude dosaženo nejmenší možné změny oproti dobrému stavu podzemní vody při daných vlivech, kterým nebylo možné předejít v důsledku povahy lidské činnosti nebo znečištění,

d) nedojde k dalšímu zhoršení stavu dotčeného vodního útvaru a

e) stanovení méně přísných cílů ochrany vod a příslušné důvody budou jmenovitě uvedeny v plánu povodí a tyto cíle budou každých šest let přezkoumány.

Zároveň ve chvíli stanovení méně přísných cílů by mělo být jasné, že nemožnost dosažení environmentálních cílů je trvalého charakteru.

Dočasné zhoršení stavu

Dle § 26 odst. 5 vodního zákona není dočasné zhoršení stavu vodních útvarů porušením požadavků tohoto zákona, pokud je výsledkem okolností přírodní povahy nebo vyšší moci, které jsou výjimečné nebo nemohly být rozumně předpokládány, zejména extrémních povodní a déletrvajících suchých období, nebo důsledkem okolností způsobených haváriemi, které nebylo možné rozumně předvídat, a budou-li splněny všechny následující podmínky:

a) přijmou se všechna vhodná opatření s cílem předejít dalšímu zhoršování stavu a neustoupit od dosažení cílů ochrany vod podle § 23a odst. 1 vodního zákona u ostatních vodních útvarů neovlivněných uvedenými mimořádnými okolnostmi,

b) podmínky, za kterých mohou být okolnosti označeny za mimořádné nebo rozumně nepředvídatelné, jsou uvedeny, včetně zavedení příslušných ukazatelů, v plánu povodí,

c) opatření, která mají být přijata za takovýchto mimořádných okolností, jsou zahrnuta do programů opatření a neoslabí obnovu jakosti daného vodního útvaru po skončení mimořádných okolností,

d) důsledky mimořádných nebo rozumně nepředvídatelných okolností se každoročně přezkoumají a s ohledem na důvody stanovené v § 23a odst. 5 a 6 vodního zákona se přijmou všechna proveditelná opatření s cílem obnovit v co možná nejkratším čase ve vodním útvaru stav, který byl před mimořádnou událostí,

e) souhrn důsledků mimořádných okolností a opatření, která byla nebo mají být přijata v souladu s písmeny a) a d), se uvede v nejbližší aktualizaci plánu povodí.

Nové změny fyzikálních poměrů

Dle § 23a odst. 8 vodního zákona je zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody či znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody podle odstavce 7 možné pouze na základě výjimky, kterou udělí vodoprávní úřad na základě žádosti při současném splnění těchto podmínek:

a) jsou učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru,

b) důvody těchto změn nebo úprav vyplývají z nadřazeného veřejného zájmu, nebo pokud jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů podle odstavce 1 převáženy přínosy nových změn pro lidské zdraví, udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj a

c) prospěšné cíle, které z těchto změn nebo úprav vodního útvaru vyplývají, nelze z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosáhnout jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

Bez udělené výjimky nelze záměr vedoucí ke zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody či znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchových nebo podzemních vod povolit ani provést. Důvody pro udělení výjimky musí být uvedeny a vysvětleny v platném plánu povodí nebo v jeho nejbližší aktualizaci.

Uplatnění výjimek a jejich zdůvodnění pro útvary povrchových a podzemních vod ve 3. plánovacím období

Výběr a uplatnění výjimek včetně jejich zdůvodnění probíhá na národní úrovni odděleně od zpracování plánů dílčích povodí. Stěžejní pro určení zvláštních cílů je odhad stavu k roku 2021 a 2027, který je zpracován rovněž centrálně na základě programu opatření, který je vybrán taktéž na národní úrovni podle dostupnosti finančních zdrojů a efektivnosti opatření. Teprve samotný zásobník navržených opatření vzniká na dílčích úrovních a jedná se převážně o kombinaci již existujících a připravovaných projektů a opatření cíleně navržených plány dílčích povodí na základě stanovených cílů a jim odpovídajících

vlivů. Tento krok probíhá v návaznosti na protnutí opatření s útvary a cíli, kdy jsou chybějící opatření doplněna. Ve třetím plánovacím období byla snaha tento proces optimalizovat v několika směrech:

1) Úprava metodiky významnosti vlivů, která by pomohla nasměrovat opatření na nejvýznamnější vlivy, které způsobují nedosažení cílů.

2) Návrh opatření s prioritním řešením útvarů s cíli při současném přihlédnutí k násobku překročení limitu pro dobrý stav.

3) Opatření jsou v co největší míře navržena jako listy opatření typu A pro konkrétní vliv s konkrétním efektem a náklady.

4) Návrhem změn v legislativě a koncepci státní správy formou listů opatření typu C, které by významně podpořily dosahování cílů

Oproti předchozím plánovacím obdobím jsou opatření mnohem lépe zacílena. Velké mezery jsou kolem opatření na zlepšení biologických složek, kde hraje zcela jistě svou významnou roli dobrá kvalita vody, ale které jsou rovněž velmi úzce spřaženy s pozměněnou hydromorfologií. Opatření pro zlepšení hydromorfologie jsou komplikovaná především výběrem vhodného návrhu opatření se zacílením na jednotlivé biologické složky, kdy se výsledný efekt opatření může projevit za delší časový úsek a obtížně se predikuje. Samotná realizace opatření je obtížná z majetkoprávních důvodů a také díky jednotlivým existujícím užíváním, která nejsou vždy jednoduše nahraditelná. Řešení bodových zdrojů znečištění je ve světle komplikovanosti hydromorfologických opatření relativně jednoduché, přesto i tam zůstávají některé mezery.

Povrchové vody

Ve druhém plánovacím období byly pro povrchové vody uplatňovány převážně výjimky prodloužení lhůt kvůli technické proveditelnosti a v nižší míře méně přísné cíle z důvodu technické neproveditelnosti.

Stejně jako v minulých plánovacích obdobích je v tomto plánu povodí uplatňována převážně výjimka prodloužení lhůt.

Podzemní vody

Ve druhém plánovacím období byly obdobně jako pro povrchové vody uplatňovány pro podzemní vody jen výjimky prodloužení lhůt kvůli technické proveditelnosti a přírodním podmínkám a méně přísné cíle z důvodu technické neproveditelnosti. Prodloužení lhůt kvůli technické proveditelnosti bylo uplatňováno pro ty ukazatele a vlivy, pro které byla navržena již v druhém plánovacím období dostatečná opatření, kdy se dalo předpokládat, že po jejich realizaci dojde k dosažení dobrého stavu do konce roku 2027. Pro hluboké hydrogeologické struktury (a opět již navržená dostatečná opatření) bylo použito odůvodnění přírodních podmínek i v případě, že se předpokládalo, že realizovaná opatření se na dobrém stavu projeví až po roce 2027.

Pokud však nebyla navržená dostatečná opatření, byly ve druhém plánovacím období ve vyšší míře aplikovány výjimky méně přísné cíle – a to s vědomím, že nemožnost dosažení environmentálních cílů není trvalého charakteru, ale že ve třetím plánovacím období budou tyto typy výjimek revidovány.

V souladu s dikcí RSV tedy je ve třetím plánovacím období významně omezeno uplatňování výjimek méně přísných cílů (neboť dosud není jasné, že nemožnost dosažení environmentálních cílů je trvalého charakteru) a většinou byla použita výjimka prodloužení lhůt. Výjimka méně přísné cíle byla uplatněna pouze v případě, že už dnes je zřejmé, že nemožnost dosažení cílů ochrany vod je trvalá.

Pro každou nevyhovující složku či ukazatel musí být přiřazen typ výjimky a vliv způsobující nedosažení dobrého stavu.

Tabulka IV.2a - Výjimky z dosažení dobrého ekologického stavu/potenciálu podle složky kvality (tabulka v příloze)

Tabulka IV.2b - Výjimky z dosažení dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod podle ukazatele (tabulka v příloze)

IV.2.1 Prodloužení lhůt (dle čl. 4, odst. 4 RSV)

Plán dílčího povodí stanovuje výjimky tohoto typu pouze v těch VÚ, kde je opatření k dosažení cílů dočasně technicky neproveditelné, resp. u kterých není zřejmé, kde je původ limitujícího ukazatele (u těchto vodních útvarů je navrženo opatření „průzkumný monitoring“), nebo není možné z důvodu přírodních podmínek (přirozené přírodní pozadí těžkých kovů). Kompletní výstupy této kapitoly (včetně uvedení výjimky typu neúměrné nákladnosti atd.) jsou uvedeny v Národním plánu povodí Labe.

Povrchové vody

Po provedení odhadu stavu k roku 2027 se ukázalo, že je nutné přes veškerou snahu ve většině vodních útvarů navrhnout výjimky. Požadavky na dosažení cílů jsou mnohdy vyšší nežli navržená opatření, respektive jejich předpokládané efekty. Přestože set opatření navržených v plánech dílčích povodí je navržen v maximální možné míře, zásadní jsou opatření legislativního rázu. Návrh opatření tedy nelze považovat za natolik komplexní, aby bylo možné aplikovat výjimku méně přísné cíle. Systém naráží například u živin na velmi mírně legislativně nastavené limity BAT, přes které nelze jít a jež se dají přirovnat podprůměrným hodnotám běžně užívaných technologií. Na většině čistíren jsou tak paradoxně BAT splněny a přesto nejsou cíle ani zdaleka dosaženy. Jakékoliv navrhování opatření za hranicemi současných BAT je tedy v tuto chvíli velmi obtížně obhajitelné. Mimo relativně dobře sledovatelné bodové zdroje se sledovaným vypouštěním zůstávají prozatím nekvantifikované podíly vlivů odlehčovacích komor. Novelou vodního zákona z roku 2018, byl sice učiněn významný krok, k úplné eliminaci vlivu odlehčovacích komor je ale ještě dlouhá cesta. Vliv chovu ryb je dalším potenciálně významným vlivem. Jeho kvantifikace, ale prozatím není možná. Právě tak je obtížná i kvantifikace efektu opatření. Potřeby opatření legislativního rázu jsou z výše popsaných důvodů důležité, jejich návrh a realizace ale musí vyhovět širším veřejným zájmům ekologickým, ekonomickým i majetkoprávním.

Pro většinu útvarů v nevyhovujícím stavu, respektive u nedosažených cílů či složek a na ně navázaných vlivů, byla použita výjimka prodloužení lhůt z důvodu technické proveditelnosti. Jedinou výjimku tvoří vodní útvary s nedosaženými cíli kvůli starým kontaminovaným místům, kde byla použita kombinace odůvodnění technické proveditelnosti a neúměrných nákladů. Jedná se o opatření, jejichž náklady se většinou pohybují ve stovkách milionů (v některých případech až miliard) korun a zároveň jsou technicky náročná a dlouhodobá. S jejich efektem nebylo při posouzení dopadu uvažováno, neboť nebyl k dispozici strategický plán, který by spolehlivě určoval připravenost jednotlivých sanací a předpokládané období jejich realizace, natož pak odhad budoucích nákladů a způsob jejich financování.

Odůvodnění technická proveditelnost bylo aplikováno, jelikož:

- V současné době není zřejmé, zda maximální set opatření, který bylo možné navrhnout, povede k dosažení všech cílů.
- U látek obsažených na evropském seznamu všudypřítomných látek, u kterých se obecně předpokládá nejvýznamnější podíl vlivu atmosférické depozice, lze očekávat pozvolné zlepšování vlivem postupného zlepšování kvality ovzduší. Kvantifikace tohoto efektu ale není věrohodně proveditelná a zlepšující efekt předpokládáme v delším časovém horizontu.
- Realizace některých konkrétních opatření zejména z malých komunálních bodových i difuzních zdrojů je v současné době nákladově neúnosná, při promítnutí nákladů do cen stočného může vést k významnému znevýhodnění venkovských sídel, což je v přímém rozporu se snahou zabránit dalšímu vysídlování venkova do velkých aglomerací.
- Pro opatření na zlepšení hydromorfologického stavu nelze v současné době uspokojivě kvantifikovat efekt na biologické složky hodnocení stavu.
- Realizace opatření na zlepšení hydromorfologického stavu je v mnoha případech závislá na souhlasu soukromých vlastníků pozemků a individuálních právech uživatelů vod. Prozatím jen malá část navrhovaných opatření dosáhne úspěšné realizace.

V některých případech nejsou doposud ani známy vlivy způsobující nedosažení cílů, nicméně zde se má za to, že ve většině těchto případů se jedná o ukazatele, které mají nadlimitní hodnoty spíše kvůli lokálním přírodním podmínkám a nesledují žádné vlivy. Příkladem mohou být nevyhovující ukazatele teplota, nasycení kyslíkem nebo reakce vody

v pramenných útvarech bez významných vlivů a často i vyhovujících v jiných ukazatelích běžně indikujících například komunální znečištění.

Tabulka IV.2.1a - Prodloužení lhůt v útvarech povrchových vod (do roku 2027) – chemický stav

Kategorie	Počet útvarů povrchových vod	Použito prodloužení lhůt [počet VÚ]	Odůvodnění prodloužení lhůt [počet VU]		
			Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
Řeky	130	129	112	12	
Jezera HMWB	8	7	7		

Tabulka IV.2.1b - Prodloužení lhůt v útvarech povrchových vod (do roku 2027) – ekologický stav/potenciál

Kategorie	Počet útvarů povrchových vod	Použito prodloužení lhůt [počet VÚ]	Odůvodnění prodloužení lhůt [počet VU]		
			Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
Řeky - přirozené	127	127	127	6	
Řeky - HMWB	2	2	2		
Řeky - AWB	1	1	1		
Jezera - HMWB	8	8	8		
Jezera - AWB	4	4	4		

Tabulka IV.2.1c – Prodloužení lhůt v útvarech podzemních vod – chemický stav

Počet útvarů podzemních vod	Použito prodloužení lhůt [počet VÚ]	Odůvodnění prodloužení lhůt [počet VU]		
		Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
27	18	18	8	15

Tabulka IV.2.1d – Prodloužení lhůt v útvarech podzemních vod – kvantitativní stav

Počet útvarů podzemních vod	Použito prodloužení lhůt [počet VÚ]	Odůvodnění prodloužení lhůt [počet VU]		
		Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
27	1	1		1

IV.2.2 Méně přísné cíle (dle čl. 4, odst. 5 RSV)

Plán dílčího povodí stanovuje výjimky tohoto typu pouze v těch VÚ, kde je opatření k dosažení cílů trvale technicky neproveditelné. Kompletní výstupy této kapitoly (včetně uvedení výjimky typu neúměrné nákladnosti) jsou uvedeny v NPP Labe.

Povrchové vody

Výjimka méně přísné cíle není ve třetím plánovacím období pro povrchové vody uplatněna. Její uplatnění s odůvodněním technické neproveditelnosti se předpokládá v budoucnu, a to ve vodních útvarech s vlivem, který nelze snížit účinným a přiměřeně nákladným opatřením tak, aby bylo dosaženo cílů dobrého stavu. Stěžejní jsou v tomto směru vzájemné podíly vlivů, způsobující nedosažení cílů a k tomuto na druhé straně nadlimitní množství, které se má eliminovat. K některým vlivům v současnosti ještě stále chybí informace, jak s nimi pracovat, jak je vyčíslit, jakým opatřením je lze eliminovat na potřebnou míru, a zda to je vůbec reálné (emise z atmosférické depozice, potažmo z dopravy aj.). Nemalé množství uplatnění tohoto druhy výjimky budou nejspíše tvořit i majetkově neprůchodné návrhy opatření za účelem zlepšení hydromorfologie a na ní navázaných nevyhovujících biologických složek.

Podzemní vody

Nižší cíle byly uplatněny pouze v případě, kdy je antropogenní činnost (i bývalá) natolik rozsáhlá, že se nedá předpokládat (ať už z hlediska technické neproveditelnosti a/nebo neúměrných nákladů) její plná eliminace. V české části národního povodí Labe byla tato výjimka (s důvodem technické neproveditelnosti) uplatněna pouze pro útvar 47200 Bazální křídový kolektor v od Hamru po Labe v dílčím povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe a to kvůli bývalé těžbě uranu. Vzhledem k tomu, že bývalá těžba uranu a následná sanace ovlivňuje nejen jakost, ale i hydrogeologický režim podzemních vod, byla tato výjimka uplatněna jak na chemický, tak na kvantitativní stav útvaru. V budoucnu bude pravděpodobně tento typ výjimky použit vybraná kontaminovaná místa, ale to na základě podrobných studií, které zatím nejsou k dispozici.

Tabulka IV.2.2c - Méně přísné cíle v útvarech podzemní vod – chemický stav

Počet útvarů podzemních vod	Použito méně přísných cílů [počet VU]	Odůvodnění méně přísných cílů [počet VU]		
		Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
27	1	1		

Tabulka IV.3.1d – Méně přísné cíle v útvarech podzemní vod – kvantitativní stav

Počet útvarů podzemních vod	Použito méně přísných cílů [počet VU]	Odůvodnění méně přísných cílů [počet VU]		
		Technická neproveditelnost	Neúměrnost nákladů	Přírodní podmínky
27	1	1		

IV.2.3 Dočasné zhoršení stavu (dle čl. 4, odst. 6 RSV)

Pro třetí plánovací období by uplatňování výjimky dočasného zhoršení stavu bylo možné vzhledem k faktu, že cca od roku 2014 se vyskytovalo dlouhodobé sucho. Na druhou stranu se musí jednat výhradně o situace, kdy důsledkem dlouhodobého sucha došlo průkazně ke zhoršení stavu, což se povinně dokládá dlouhodobě sledovanými ukazateli (průtoky, stavy hladin, či vydatnosti pramenů), vztahujícími se ke konkrétním vodním útvarům. Z dostupných podkladů jednotlivých dílčích povodí nebylo možné jednoznačně určit, ve kterých vodních útvarech došlo ke zhoršení stavu pro jednotlivé ukazatele hodnocení kvůli dlouhotrvajícímu suchu. Chybí informace o tom, kde ke skutečnému zhoršení došlo. To musí vycházet z porovnání koncentrací za období 2010 – 2012 a 2013 - 2018 se stejnými limity a na totožných monitorovacích profilech (nejde použít hodnocení stavu, kde se často liší metodiky, limity a občas i sledované profily). Rovněž chybí dlouhodobě sledované ukazatele, které by sucho prokázaly. Vzhledem k celkové složitosti procesu, respektive nutných podkladů, nedošlo k žádné aplikaci této výjimky.

IV.2.4 Nové změny fyzikálních poměrů (dle čl. 4, odst. 7 RSV)

Vodoprávní úřad při vydávání povolení (§ 8, § 14 a § 15), souhlasu (§ 17) a závazného stanoviska (§ 104 odst. 9) chrání zájmy podle vodního zákona, kterými jsou mimo jiné i cíle ochrany vod stanovené v § 23a a v plánech povodí. Vodoprávní úřad tedy posuzuje i možnost zhoršení stavu záměrem dotčeného vodního útvaru. MZe vydalo v roce 2016 „Metodický pokyn sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství k posouzení možnosti vlivu záměru na stav dotčeného vodního útvaru při vydávání povolení, souhlasů a závazných stanovisek vodoprávních úřadů [§ 23a vodního zákona, ve znění pozdějších předpisů]“ []. Účelem tohoto pokynu je vyložit příslušná ustanovení vodního zákona a metodicky vést vodoprávní úřady a správce povodí.

V roce 2018 byl vydán další metodický pokyn „Metodický pokyn sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství a sekce technické ochrany životního prostředí Ministerstva životního prostředí k posouzení možnosti vlivu záměru na stav dotčených vodních útvarů (primární posouzení) [§ 23a vodního zákona, ve znění pozdějších předpisů]“ [].Tento metodický pokyn navazuje na výše uvedený metodický pokyn z roku 2016 a upravuje procesní postup při posuzování možnosti vlivu záměru na stav vodního útvaru, obsahuje také grafické znázornění základního scénáře. Účelem tohoto metodického pokynu je sjednocení a popis postupu při provádění primárního posouzení vlivu záměru na stav vodního útvaru, jehož cílem

je určit, zda navrhovaný záměr může vést ke zhoršení stavu/potenciálu vodních útvarů nebo znemožnění dosažení dobrého stavu/potenciálu vodních útvarů.

Vodoprávní úřad zatím neudělil výjimku dle § 23a odst. 7 vodního zákona u žádného navrhovaného záměru. Rozhodnutí vodoprávních úřadů je možné procházet v Centrálním registru vodoprávní evidence (http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/centralni-registr-vodopravni-evidence.html). Ve třetím plánovacím období byl sestaven seznam plánovaných infrastrukturních projektů, které mohou mít potenciálně vliv na stav/potenciál vodních útvarů, a u kterých by tedy mohlo dojít k udělení výjimky dle § 23a odst. 7 vodního zákona. Seznam těchto projektů, u nichž se předpokládá realizace či posun v jejich přípravě v období platnosti plánů povodí, je uveden v tabulce IV.2.4c.

Tabulka IV.2.4c – Seznam infrastrukturálních projektů, které mohou mít potenciálně vliv na stav VÚ ve smyslu čl. 4.7 RSV

Název projektu	Investor	Dotčený útvar povrchových vod	Dotčený útvar podzemních vod
Vodní nádrž Kryry	Povodí Ohře, s.p.	OHL_0630	51310
Vodní nádrž Mukoděly	Povodí Ohře, s.p.	OHL_0630	51310
Přivaděč vody z Ohře do nádrže Vidhostice, přivaděč vody z nádrže Vidhostice do Rakovnického potoka včetně přípojky z budoucí nádrže Kryry	Povodí Ohře, s.p. Povodí Vltavy, s.p.	OHL_0580 OHL_0600 OHL_0610 OHL_0630 OHL_0650	21320 51310